

Pro Dromi gaat de praktijk in

ZEUG LOS IN KRAAMHOK IS WENNEN

In Zwitserland lopen de zeugen al verplicht los in het kraamhok. Oostenrijk en Denemarken volgen. Bij ons moeten we nog wennen aan kraamhokken met loslopende zeugen erin. Bart Hooijer van het bedrijf Vereijken Hooijer is ervan overtuigd dat het een kwestie is van tijd eer de kraamzeugen ook bij ons loslopen. Wat maakt Pro Dromi zo bijzonder?

Pro Dromi-kraamstal in de praktijk

Zeug loopt los en biggen hebben hun eigen ligplaats. Rechts de koelplaat waar de zeug tegenaan kan liggen.

Foto: Vereijken Hooijer

Het hokstelsel Pro Dromi is in 2010 ontworpen door veertien zeugenhouders. Samen vormen zij het kennisnetwerk 'Wat liggen ze er mooi bij'. Nog voor de komende bouwvak, zo vertelt directeur Bart Hooijer van stalbouwer Vereijken Hooijer, worden dertig Pro Dromi-hokken uitgeleverd aan deze veertien zeugenhouders. Zij gaan het hok uittesten in hun eigen bedrijf. Met financiële hulp van Innovatie Varkensvleesketen, het ministerie van EL&I en de bedrijven Verbakel, Leenders Roosters en Vereijken Hooijer wordt het project door Varkens Innovatie Centrum Sterksel uitgevoerd. Pro Dromi staat, aldus de ontwerpers, voor arbeidsgemak voor de zeugenhouder en comfort voor zeug en biggen.

Rust

Vanuit het Wageningse onderzoek zijn de voor- en nadelen van zeugen los of vast in het kraamhok bekeken. Het zich vrij kunnen bewegen verbetert het welzijn van de zeug. Het zorgt, aldus de onderzoekers, voor minder stress bij de zeug en daardoor een beter en rustiger afbigproces. Zeugen zijn vooral rustiger omdat ze een nest hebben kunnen maken en meer beweging hebben. Door die rust is het aantal doodliggers tijdens het afbiggen significant lager bij de Pro Dromi-zeugen. Dat levert meer levend geboren biggen op die ook nog vitaler zijn. Deens onderzoek heeft vastgesteld dat 'losse' zeugen de melk sneller laten schieten. Door een intensiever contact tussen big en zeug wordt sneller gedrag van de zeug overgenomen (kopieergedrag). Zo is de voederopname van de biggen die eten met hun moeder beter. Het loslopen van zeugen werd aanvankelijk gezien als een grotere kans op het doodliggen van biggen. Inmiddels, zo weet Hooijer, weten we dat dit niet het geval is. Het percentage doodliggers in Pro Dromi-stallen is vergelijkbaar met dat in het conventionele kraamhok.

De veterinaire universiteit van Wenen is

al overtuigd van de goede eigenschappen van Pro Dromi, vertelt Hooijer. "Binnenkort worden daar 42 hokken door ons geplaatst en de praktijkbevindingen daar worden doorgesluisd naar de onderzoekers van Sterksel."

Comfort als meerwaarde

Volgens Hooijer is iedere zeugenhouder geschikt voor het kraamhok waarin de zeug vrij rondloopt. Hooijer: "Er zijn wel meer meters nodig om dit systeem in je stal te passen: minimaal 220 cm breedte bij 335 cm lengte. Concessies doen aan de afmetingen kan eigenlijk niet, dan werkt het systeem niet optimaal." De kern van het hokstelsel bestaat uit klimaatgescheiden gebieden: warm voor de biggen en koel voor de zeug. De omgevingswarmte van de zeug wordt onttrokken door een koelplaat waar koud water doorheen stroomt. De zeug ligt tegen deze koelplaat aan. Het voorkomt het doodliggen, doordat de zeug liefst in de koelte gaat liggen en de biggen de warmte opzoeken. De zeug kan in het hok haar natuurlijke nestgedrag goed uitvoeren, weet Hooijer. En de overgang van de dragende zeugenstal, waarin de zeugen al loslopen, naar dit type kraamhok verloopt soepel. "Door de zeug niet vast te zetten is ze rustiger en heeft ze minder stress. Het hok geeft daarnaast meer arbeidsgemak omdat je er als boer minder vaak in hoeft. Daardoor smeert je ziektes minder uit van het ene naar het andere hok."

Pro Dromi heeft twee verschillende hoktypes voor de praktijk klaarliggen. Hoktype I is zo gemaakt dat de zeug los kan gaan lopen; in feite een tussenoplossing voor hoktype II. Type II is het kraamhok waarin de zeug losloopt. Zeug en biggen vreten samen, wat ervoor zorgt dat de biggen meer gaan eten, weet Hooijer.

Return on investment

Hooijer becijfert de meerkosten van Pro Dromi ten opzichte van het traditionele kraamhok op 2 euro per big en 2 cent

per kg vlees. Hierbij wordt dan uitgegaan van een complete Pro Dromi-stal inclusief alle extra's. Hooijer rekent hiervoor met een economische afschrijving van het hok in tien jaar, terwijl het volgens hem technisch wel twintig jaar mee kan. <

Plusen en minnen Pro Dromi

- + Ontworpen door zeugenhouders zelf
- + Beter dierenwelzijn
- + Meer arbeidsgemak
- + Rustiger afbiggen
- + Betere voeropname big
- + Eenvoud, zonder techniek en poespas

- Moet zich nog in de praktijk bewijzen
- Eerste 2 dagen na geboorte iets meer doodliggers
- Vloer moet verder geoptimaliseerd voor meer grip bij zeugen
- Extra kosten: 800 euro extra investering per kraamhok